

Sygn. akt III CZP 11/21

POSTANOWIENIE

Dnia 2 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Pierwszy Prezes SN Małgorzata Manowska (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Jacek Grela

SSN Paweł Grzegorzczyk

SSN Beata Janiszewska

SSN Monika Koba

SSN Marian Kocon

SSN Marcin Krajewski

SSN Marcin Łochowski

SSN Mariusz Łodko

SSN Grzegorz Misiurek

SSN Joanna Misztal-Konecka (sprawozdawca)

SSN Anna Owczarek

SSN Władysław Pawlak

SSN Krzysztof Pietrzykowski

SSN Agnieszka Piotrowska

SSN Marta Romańska

SSN Krzysztof Strzelczyk

SSN Roman Trzaskowski

SSN Jacek Widło

SSN Dariusz Zawistowski

na posiedzeniu niejawnym

w dniu 2 września 2021 r.,

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Lublinie delegowanego

do wykonywania czynności w Prokuraturze Krajowej Grzegorza Buconia

na skutek zagadnień prawnych przedstawionych
przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego
we wniosku z dnia 29 stycznia 2021 r., BSA I-4110-4/20

"1. Czy w razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie wiąże konsumenta, możliwe jest przyjęcie, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów?

a w razie odpowiedzi przeczącej;

2. Czy w razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego do takiej waluty umowa może wiązać strony w pozostałym zakresie?

3. Czy w razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu denominowanego w walucie obcej umowa ta może wiązać strony w pozostałym zakresie?

niezależnie od treści odpowiedzi na pytania 1-3:

4. Czy w przypadku nieważności lub bezskuteczności umowy kredytowej, w wykonaniu której bank wypłacił kredytobiorcy całość lub część kwoty kredytu, a kredytobiorca dokonywał spłat kredytu, powstają odrębne roszczenia z tytułu nienależnego świadczenia na rzecz każdej ze stron, czy też powstaje jedynie jedno roszczenie, równe różnicy spełnionych świadczeń, na rzecz tej strony, której łączne świadczenie miało wyższą wysokość?

5. Czy w przypadku nieważności lub bezskuteczności umowy kredytowej z powodu niedozwolonego charakteru niektórych jej postanowień bieg przedawnienia roszczenia banku o zwrot kwot wypłaconych z tytułu kredytu rozpoczyna się od chwili ich wypłaty?

6. Czy, jeżeli w przypadku nieważności lub bezskuteczności umowy kredytowej którejkolwiek ze stron przysługuje roszczenie o zwrot świadczenia spełnionego w wykonaniu takiej umowy, strona ta może również żądać wynagrodzenia z tytułu korzystania z jej środków pieniężnych przez drugą stronę?"

na podstawie artykułu 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zwraca się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z następującymi pytaniami:

1) czy art. 2, art. 6 ust. 1 i 3 oraz art. 19 ust. 1 drugi akapit Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) w związku z art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (KPP) i art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) należy interpretować w ten sposób, że nie jest sądem niezawisłym, bezstronnym, ustanowionym uprzednio na mocy ustawy i zapewniającym jednostkom skuteczną ochronę prawną w dziedzinach objętych prawem Unii Europejskiej, sąd ostatecznej instancji państwa członkowskiego (Sąd Najwyższy), w którego kolegiальnym składzie zasiadają osoby powołane do pełnienia urzędu sędziego z naruszeniem podstawowych reguł prawa Państwa Członkowskiego dotyczących powoływania sędziów Sądu Najwyższego, polegającym na:

a) obwieszczeniu przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o wolnych stanowiskach sędziowskich w Sądzie Najwyższym bez uprzedniej kontrasygnaty Prezesa Rady Ministrów,

b) przeprowadzeniu postępowania przednominacyjnego z pominięciem zasad transparentności i rzetelności, przez organ krajowy (Krajową Radę Sądownictwa), który - ze względu na okoliczności towarzyszące jego ukonstytuowaniu się w części sędziowskiej oraz sposób jego działania - nie spełnia wymagań konstytucyjnego organu stojącego na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów,

c) wręczeniu przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej aktów powołania do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego mimo uprzedniego zaskarżenia uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, obejmującej wnioski o powołanie do pełnienia urzędu, do właściwego sądu krajowego (Naczelnego Sądu Administracyjnego), wstrzymania przez Naczelnego Sąd Administracyjny wykonania tej uchwały zgodnie z prawem krajowym oraz niezakończenia postępowania odwoławczego, po którego przeprowadzeniu Naczelnego Sądu Administracyjnego

prawomocnie uchylił zaskarżoną uchwałę Krajowej Rady Sądownictwa ze względu na jej niezgodność z prawem, trwale usuwając ją z porządku prawnego, przez co akt powołania do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego został pozbawiony podstawy wymaganej w art. 179 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w postaci wniosku Krajowej Rady Sądownictwa o powołanie do pełnienia urzędu sędziego?

2) czy art. 2, art. 6 ust. 1 i 3 oraz art. 19 ust. 1 drugi akapit TUE w związku z art. 47 KPP i z art. 267 TFUE należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwiają się one stosowaniu przepisów prawa krajowego, takich jak art. 29 § 2 i 3, art. 26 § 3 i art. 72 § 1, 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz. U. z 2021 r., poz. 154), w zakresie, w jakim zakazują one, pod rygorem sankcji dyscyplinarnej w postaci usunięcia z urzędu, ustalania lub oceny przez Sąd Najwyższy zgodności z prawem powołania sędziego lub wynikającego z tego powołania uprawnienia do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości oraz merytorycznej oceny wniosków o wyłączenie sędziego opartych na tych podstawach, przy założeniu, że zakaz ten miałby być uzasadniony przez wzgląd na respektowanie przez Unię tożsamości konstytucyjnej państw członkowskich?

3) czy art. 2 oraz art. 4 ust. 2 i 3 w związku z art. 19 TUE i art. 267 TFUE należy interpretować w ten sposób, że przeszkody do oceny niezależności i niezawisłości sądu oraz badania, czy sąd został ustanowiony ustawą w rozumieniu prawa Unii Europejskiej nie może stanowić wyrok sądu konstytucyjnego państwa członkowskiego (Trybunału Konstytucyjnego), w którym stwierdzono niezgodność z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej orzeczenia sądu krajowego ostatniej instancji (Sądu Najwyższego), mając dodatkowo na względzie, że orzeczenie Sądu Najwyższego zmierzało do realizacji wyroku Trybunału

Sprawiedliwości Unii Europejskiej, przepisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i obowiązujące ustawy (przepisy prawa krajowego) nie przyznają sądowi konstytucyjnemu (Trybunałowi Konstytucyjnemu) kompetencji do kontroli orzeczeń sądowych, w tym uchwał rozstrzygających rozbieżności w wykładni przepisów prawa podejmowanych na podstawie art. 83 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz. U. z 2021 r., poz. 154), a ponadto, że Trybunał Konstytucyjny, ze względu na obecny sposób jego ukształtowania, nie był sądem ustanowionym ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284 ze zm.)?